

ВІДГУК

на дисертацію Батраченка Олега Вікторовича «Адміністративно-правові засади діяльності Національної поліції України щодо забезпечення публічної безпеки і порядку», на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право

Актуальність теми дослідження. Правопорядок і стан законності, а також явища, що їх супроводжують, їх наслідки, зокрема шкода, якої зазнає суспільство від порушення публічної безпеки і порядку, посідають важливе місце у суспільному житті і потребують глибокого наукового дослідження. Беручи до уваги тривалий процес реформування системи правоохоронних органів, питання забезпечення публічної безпеки і порядку набуває особливої актуальності. В першу чергу це стосується проблематики адміністративно-правового регулювання діяльності правоохоронних органів, які виконують функції та завдання із забезпечення публічної безпеки і порядку. Одним із таких органів є Національна поліція України, яка як центральний орган виконавчої влади було створена у 2015 році. Дисертант досить слушно зауважує, що за таких умов доцільним є дослідження як самого інституту публічної безпеки і правопорядку так і повноважень органів та посадових осіб Національної поліції України у сфері забезпечення ефективного функціонування вказаного інституту, що загалом обумовлює актуальність наукового дослідження.

Новизна наукових положень, висновків та рекомендацій, сформульованих у дисертації. Дисертаційне дослідження має ознаки наукової новизни та практичної значущості. Зокрема, наукова новизна одержаних результатів полягає в тому, що за характером розглянутих питань дисертація є новим за змістом комплексним дослідженням адміністративно-правових засад діяльності органів Національної поліції України щодо забезпечення публічної безпеки і порядку, у якому дисертант сформулював важливі для практики правозастосування положення, висновки й рекомендації.

Автором *вперше* визначено відмінності Національної поліції України як суб'єкта забезпечення публічної безпеки і порядку від міліції, до яких віднесено

УНІВЕРСИТЕТ
(Штамп №1)
Вх. № 1705
" 12 " ЧЕР 2017 20 р.

такі: 1) реалізація принципу взаємодії з населенням на засадах партнерства; 2) розширення повноважень поліції в даній сфері (наприклад, вжиття всіх можливих заходів для надання невідкладної, зокрема домедичної і медичної, допомоги особам, які постраждали внаслідок правопорушень, вжиття заходів для запобігання та припинення насильства в сім'ї тощо); 3) формування єдиних інформаційних баз даних; 4) розширення видів поліцейських заходів тощо.

Аналізуючи дисертаційне дослідження О.В. Батраченка варто зазначити, що *подальшого розвитку набули:*

- визначення змісту діяльності Національної поліції у сфері забезпечення публічної безпеки і порядку;

- характеристика державного управління сферою публічної безпеки і порядку в державі;

- опрацювання значення адміністративно-правового регулювання сфери забезпечення публічної безпеки і порядку Національною поліцією України;

- обґрунтування необхідності прийняття Закону України «Про охорону публічної безпеки і порядку», в якому доцільно закріпити: поняття публічної безпеки і порядку, принципи та державні гарантії охорони публічної безпеки і порядку, систему суб'єктів охорони, форми та методи взаємодії між ними тощо;

- пропозиції щодо перспективних шляхів використання в Україні зарубіжного досвіду забезпечення поліцією публічної безпеки і порядку в державі.

Дисертантом також *удосконалено* розуміння понять «публічна безпека» і «публічний порядок»; визначення поняття організаційно-штатної структури Національної поліції України як суб'єкта забезпечення публічної безпеки і порядку; характеристику рівнів і видів адміністративно-правового забезпечення Національною поліцією України публічної безпеки і порядку, а також класифікацію методів та форм правоохоронної діяльності Національної поліції із забезпечення публічної безпеки і правопорядку; визначення поняття координаційних правовідносин у сфері забезпечення Національною поліцією публічної безпеки і порядку.

Вказане є безперечним свідченням новизни наукових досліджень. Варто також зазначити, що дисертант розглядає важливі питання оцінювання ефективності діяльності органів та посадових осіб Національної поліції України щодо забезпечення публічної безпеки і порядку. Отже, наукове дослідження О.В. Батраченка містить нові висновки, положення та рекомендації.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації, та їх достовірність. Дослідження виконано відповідно до п.п. 1.1, 1.2, 8.1, 8.10 Пріоритетних напрямків наукового забезпечення діяльності органів внутрішніх справ України на період 2015–2019 років, затверджених наказом МВС України від 16 березня 2015 р. № 275, п.п. 1.1, 1.4, 8.4, 8.7, 8.13. А основні його результати відображено у звітах науково-дослідної теми «Діяльність органів публічної влади щодо забезпечення стабільності та безпеки суспільства» (номер державної реєстрації 0114U001904).

Наукові положення, рекомендації та висновки дослідження проведеного О.В. Батраченком, мають достатній рівень обґрунтованості і достовірності, оскільки для їх формулювання дисертантом використано зарубіжний досвід забезпечення поліцією публічної безпеки і порядку в державі та можливості його використання в Україні та правових актів національного законодавства. У ході виконання дослідження автором використано 206 наукових і нормативних джерел.

Отримані дисертантом висновки та пропозиції обумовлені правильною постановкою мети та завдань дисертаційної роботи, а також чітким визначенням об'єкта та предмета дослідження.

Для досягнення мети і завдань дослідження автором використано достатню кількість як загальнонаукових так і спеціальних методів: гносеологічний (підрозділ 1.1), порівняльно-правовий (підрозділи 1.4 та 3.1), аналітичний (підрозділи 2.3, 2.5, 3.2 та 3.3), структурно-функціональний (підрозділи 1.2, 1.3, 2.2 та 2.4), статистичний (підрозділ 3.1) та індуктивний (підрозділи 1.3, 2.1 та 3.1), що загалом свідчить про рівень підготовки дисертанта.

Перший розділ дисертації присвячено теоретико-правовій характеристиці забезпечення Національною поліцією України публічної безпеки і порядку. Дисертант визначає поняття «публічна безпека» і «порядок», обґрунтовує їх ознаки як об'єктів адміністративно-правової охорони та встановлює, що адміністративно-правовий статус Національної поліції як суб'єкта забезпечення публічної безпеки та порядку – це врегульована адміністративним законодавством система структурних елементів, представлених цільовим, організаційним, функціональним та іншими блоками, які визначають правове становище Національної поліції в адміністративних правовідносинах, що виникають при вжитті заходів для утвердження публічної безпеки та порядку.

У другому розділі досліджено зміст адміністративно-правового забезпечення Національною поліцією України публічної безпеки і порядку. Автор доводить, що видами адміністративно-правового забезпечення Національною поліцією України публічної безпеки і порядку є: 1) участь у формуванні державної політики у сфері забезпечення публічної безпеки і порядку; 2) превентивна діяльність – запобігання (профілактика) вчиненню правопорушень, що посягають на публічну безпеку і порядок; 3) виявлення, припинення, розкриття та розгляд адміністративних правопорушень, що посягають на публічну безпеку і порядок, а також застосування у визначених КУПАП випадках адміністративних стягнень; 4) охоронна діяльність; 5) контрольна діяльність за дотриманням громадянами, іншими фізичними та юридичними особами публічної безпеки та порядку в межах та в порядку, визначеному законодавством. Окрім цього автор робить ряд висновків та рекомендацій щодо координації діяльності Національної поліції з іншими суб'єктами забезпечення публічної безпеки і порядку в державі; організаційних засобів забезпечення Національною поліцією України публічної безпеки і порядку в державі тощо.

Третій розділ дисертації присвячено виявленню потенційних шляхів удосконалення адміністративно-правового забезпечення Національною поліцією України публічної безпеки і порядку. Відповідно дисертант не лише встановлює основні недоліки національного законодавства, що регламентує

забезпечення Національною поліцією України публічної безпеки і порядку, але й пропонує внести зміни та доповнення до Закону «Про Національну поліцію», прийняти Закон «Про охорону публічної безпеки і порядку» та розробити ряд підзаконних нормативно-правових актів для удосконалення відповідного законодавства. Не менш важливими є пропозиції автора щодо можливого застосування в Україні окремих положень зарубіжного досвіду забезпечення поліцією публічної безпеки і порядку, а також рекомендації щодо удосконалення законодавства з питань оцінювання ефективності діяльності Національної поліції щодо забезпечення публічної безпеки і порядку у державі.

Вищевказане підтверджує цілісний, системний характер наукового дослідження О.В. Батраченка та загалом належний рівень зроблених ним наукових узагальнень, висновків, пропозицій та рекомендацій.

Структура дослідження та повнота апробації. Дисертаційне дослідження складається з трьох розділів, кожен з яких як і праця загалом оформлені відповідно до встановлених вимог. Виклад інформації є послідовним та логічно завершеним. Дисертантом зроблено відповідні висновки та визначено необхідні дефініції.

Одержані автором результати дисертаційного дослідження мають достатній рівень апробації. Зокрема, зроблені О.В. Батраченком висновки, пропозиції та рекомендації знайшли відображення у 8 наукових публікаціях.

Зміст автореферату загалом відповідає основним положенням дисертації та вимогам, що пред'являються до його оформлення.

Про наукове та практичне значення одержаних автором в ході дисертаційного дослідження висновків, пропозицій і рекомендацій свідчить ряд актів впровадження результатів дослідження як в практичну діяльність, зокрема ГУНП України у Сумській області та Кримінологічної асоціації України так і в освітні програми підготовки у Сумському державному університеті та Харківському національному університеті внутрішніх справ України.

Попри загальну позитивну оцінку дисертаційного дослідження О.В. Батраченка варто звернути увагу на виявлені *дискусійні положення*:

- дисертантом звертається увага на таку новелу Закону України «Про Національну поліцію» як громадський контроль (с. 51) в той же час не розкритим залишається питання механізму реалізації громадського контролю за діяльністю органів Національної поліції, зокрема у сфері забезпечення публічної безпеки та порядку;

- зазначено, що особовий склад органів Національної поліції комплектується відповідно до Положення про проходження служби рядовим і начальницьким складом органів внутрішніх справ, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів Української РСР від 29 липня 1991 року № 114, та інших нормативно-правових актів (с. 67), однак дисертантом не сформовано жодних пропозицій щодо розробки та прийняття нового Положення. Так як нормативний акт 1991 року не є новим та в більшій мірі відповідає потребам 90-х років, а оскільки Україна прагне увійти до європейського простору доцільність прийняття нового положення щодо комплектування органів Національної поліції особовим складом не викликає сумнівів;

- на підставі проведеного в підрозділі 2.1 дослідження дисертант робить висновок, що ефективно сформована організаційно-штатна структура Національної поліції матиме важливе значення для якісного виконання покладених на неї функцій у сфері забезпечення публічної безпеки і порядку. І підкреслює, що на законодавчому рівні необхідно: чітко визначити структуру Національної поліції за функціональною та територіальною ознаками (с. 78). Однак, якою має бути така структура, не є зрозумілим, у зв'язку з чим, дана пропозиція потребує конкретизації, інакше вона залишається суто теоретичною.

- у підрозділі 2.4 дисертаційного дослідження розкривається специфіка координації та взаємодії органів Національної поліції з іншими органами державної влади та органами місцевого самоврядування тощо. Зокрема, звертається увага на специфіку взаємодії органів Національної поліції з органами місцевого самоврядування щодо забезпечення публічної безпеки і порядку (с. 105). Однак дисертант не згадує про взаємодію органів Національної поліції зі ЗМІ, оскільки очевидно, що розвиток інформаційного суспільства виводить ЗМІ на новий рівень і взаємодія з ними може бути

спрямована як на профілактику і попередження так і на розкриття правопорушень, що посягають на публічну безпеку та порядок;

- вважаючи спірним та недосконалим формулювання положень ч. 3 та 4 ст. 30 Закону України «Про Національну поліцію», відповідно до яких поліція може застосовувати інші заходи, визначені окремими законами, а також що поліцейський зобов'язаний пред'явити особі документ, який посвідчує його повноваження, лише в разі, якщо його неможливо ідентифікувати за зовнішніми ознаками, дисертантом запропоновано уніфікувати всі поліцейські заходи в одному законодавчому акті, щоб кожний громадянин міг розуміти, які поліцейські заходи і в яких випадках до нього можуть бути застосовані (с. 138). При цьому в якому законодавчому акті такі поліцейські заходи мають бути уніфіковані дисертант не вказує.

Загальний висновок. Дисертація О. В. Батраченка «Адміністративно-правові засади діяльності Національної поліції України щодо забезпечення публічної безпеки і порядку», є завершеною та науковообґрунтованою працею. Одержані в результаті дослідження висновки, пропозиції та рекомендації підтверджують самостійність написання праці, загальний рівень підготовки і освіченості дисертанта та в сукупності спрямовані на вирішення вказаної у назві дисертації наукової проблеми. Дисертаційне дослідження як і автореферат оформлені належним чином та відповідають вимогам Порядку присудження наукових ступенів, відповідно її автор – Батраченко Олег Вікторович заслуговує присудження наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.07: адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право.

Офіційний опонент:
декан факультету № 1
Харківського національного
університету внутрішніх справ
доктор юридичних наук, професор
заслужений юрист України

О.М. Музичук